

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobců: **a) Ing. F. B., b) H. B.**, proti žalovanému: **Zeměměřický a katastrální inspektorát v Brně**, se sídlem Moravské náměstí 1/1, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 14. 12. 2016, č. j. 31 A 51/2014 – 126, o námitce podjatosti soudců prvního senátu Nejvyššího správního soudu vznesené žalobci ve věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 1 As 63/2017,

t a k t o :

Soudci prvního senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Marie Žišková, JUDr. Josef Baxa, JUDr. Lenka Kaniová, JUDr. Filip Dienstbier a JUDr. Tomáš Rychlý **n e j s o u** vyloučení z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 1 As 63/2017.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobci (dále jen „stěžovatelé“) se kasační stížností domáhají zrušení rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 14. 12. 2016, č. j. 31 A 51/2014 – 126, jímž byla zamítnuta jejich žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 6. 2014, sp. zn.: ZKI-O-66/316/2014, kterým žalovaný zamítl odvolání stěžovatelů a potvrdil rozhodnutí Katastrálního úřadu pro Vysočinu, Katastrální pracoviště Moravské Budějovice ze dne 11. 3. 2014, č. j. OR-216/2013-741, kterým nebylo vyhověno nesouhlasu stěžovatelů s neprovedením opravy chyby v evidované výměře parcely katastru nemovitostí číslo st. X/X v katastrálním území M. B., neboť se nejedná o chybu v katastrálním operátu podle § 36 zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí, v relevantním znění.

V přípise ze dne 28. 2. 2017 vznesli stěžovatelé námitku podjatosti soudců prvního senátu Nejvyššího správního soudu, který je složen ze soudců JUDr. Marie Žiškové, JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Lenky Kaniové, JUDr. Filipa Dienstbiera a JUDr. Tomáše Rychlého. Stěžovatelé uvedli, že senátem 29 A krajského soudu bylo v projednávané věci porušeno jejich ústavní právo na soudní ochranu zaručené čl. 36 Listiny základních práv a svobod ve spojení s čl. 2 odst. 3 Ústavy a čl. 47 Listiny základních práv Evropské unie. Uvedený senát krajského soudu také stěžovatelům neposkytl ochranu proti nezákonnému postupu a protiústavnímu zásahu do jejich základních práv uvedených v Listině základních práv a svobod, jakož i v blíže stěžovateli nespécifikovaných mezinárodních úmluvách, ze strany žalovaného. První senát Nejvyššího správního soudu pak již dříve v usneseních ze dne 11. 5. 2016, č. j. Nao 61/2016 – 45,

ze dne 9. 11. 2016, č. j. Nao 238/2016 – 78, nevyhověl námitkám podjatosti, které stěžovatelé vznesli vůči soudcům senátu 29 A krajského soudu. Uvedené námitky podjatosti přitom již tehdy opírali o skutečnost, že senát 29 A krajského soudu v dříve projednávaných případech neposkytl stěžovatelům soudní ochranu proti nezákonnému postupu a protiústavnímu zásahu do jejich základních práv uvedených v Listině základních práv a svobod, jakož i v blíže stěžovateli nespécifikovaných mezinárodních úmluvách, ze strany katastrálních úřadů a stavebního úřadu. Pochybnosti o nepodjatosti senátu 29 A krajského soudu zdůvodnili také jeho dřívějšími zamítavými rozhodnutími ve skutkově téměř totožných věcech. Stěžovatelé namítají, že první senát zdejšího soudu ve svých dřívějších rozhodnutích nerespektoval usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 2. 2008, sp. zn. 4 Nd 309/2008, v němž je konstatováno: „*Pro rozhodnutí o vyloučení soudce podle § 14 o. s. ř. není rozhodující jen stanovisko tohoto soudce, ale všechna zjištění v této souvislosti učiněná ve všech vzájemných souvislostech. Pokud žalobce zpochybňuje nepodjatost soudce údají o jeho dřívějším rozhodnutí v obdobné skutkově téměř stejné věci, pro něž považuje předem za téměř vyloučené, že by v nyní projednávané věci mohl rozhodnout jinak, jde o skutečnost natolik závažnou, že ji lze podřadit pod jeden z důvodů uvedených v ustanovení § 14 o. s. ř. k vyloučení soudce. (...) Vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnosti o jeho nepodjatosti.*“ V této souvislosti stěžovatelé odkázali rovněž na závěry, které učinil Ústavní soud v nálezech ze dne 27. 11. 1996 (stěžovatelé uvádí nesprávné datum vydání nálezu 17. 11. 1996 – pozn. NSS), sp. zn. I. ÚS 167/94 („*Podmínka pro vyloučení soudců z projednávání a rozhodování věci se zakládá nikoli pouze pro jejich skutečně prokázanou podjatost, ale již tehdy, jestliže „lze mít pochybnost o jejich nepodjatosti“.*“), a ze dne 8. 7. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 13/06 [„*Dle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod je vyžadováno, aby byl soud nestranný nejen z hlediska osobního přesvědčení soudců, kteří věc rozhodují (subjektivní hledisko), nýbrž i z hlediska toho, zda osoba soudce nabízí dostatečné záruky vyloučení všech důvodných pochybností v tomto směru (objektivní hledisko).*“].

Soudci ve věci rozhodující uvedli, že se necítí být ve věci podjatými, nemají žádný vztah k účastníkům, k jejich zástupcům ani k projednávané věci.

Při posouzení důvodnosti námitky podjatosti vycházel Nejvyšší správní soud z § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podle kterého jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Dle § 8 odst. 5 s. ř. s. účastník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce. Námitka musí být uplatněna do jednoho týdne ode dne, kdy se osoba o podjatosti dozvěděla; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována.

Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (článek 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup zcela výjimečný.

Jde-li o důvody uvedené v první větě § 8 odst. 1 s. ř. s., je třeba uvést, že poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávané věci, tedy zejména v případech, kdy by mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Vyloučen

pokračování

by byl taktéž i soudce, jenž by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání. Soudcův poměr k účastníkům či k jejich zástupcům může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, vztahem srdečně přátelským (či naopak vzájemně nepřátelským), může jít také o vztah ekonomické závislosti. V nastalém případě ovšem stěžovatelé žádný podobný vztah nenamítají.

Jde-li o důvody uvedené v druhé větě § 8 odst. 1 s. ř. s (tj. vyloučení soudce z důvodu jeho podílu na předchozím soudním řízení), smysl a účel tohoto ustanovení spočívá ve vyjádření principu instanční oddělenosti řízení před jednotlivými funkčně příslušnými soudy jako záruky vnitřní nezávislosti soudní soustavy, a tím i práva každého na spravedlivý proces. S ohledem na specifika správního soudnictví je nutno pojem „*předchozí soudní řízení*“ vykládat tak, že tutéž věc nemůže u krajského soudu a poté u Nejvyššího správního soudu projednávat a rozhodovat stejný soudce. O takový případ však evidentně nejde.

Z námitky podjatosti vyplývá, že je podána s ohledem na předchozí rozhodovací činnost jmenovaných soudců Nejvyššího správního soudu. Zde je třeba opětovně poukázat na znění § 8 odst. 1 s. ř. s., kde je výslovně uvedeno, že důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo *v jeho rozhodování v jiných věcech*. Soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení účastníka řízení o nespravedlivosti dřívějšího rozhodnutí. Zpochybňovat rozhodnutí soudu jistě lze; k tomu však slouží opravné prostředky (jsou-li přípustné), nikoli námitka podjatosti.

Pro úplnost zbývá dodat, že Nejvyšší správní soud při rozhodování o námitce podjatosti není vázán rozhodnutími Nejvyššího soudu a postupuje podle odlišného procesního předpisu, jímž je soudní řád správní, který v citovaném § 8 obsahuje samostatnou a komplexní úpravu důvodů pro vyloučení soudců. Občanský soudní řád a k němu se vztahující judikaturu civilních soudů proto nelze využít ani podpůrně na základě § 64 s. ř. s. Z uvedených důvodů je tedy již s ohledem na znění § 8 odst. 1 s. ř. s. nepřijatelný odkaz stěžovatelů na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 2. 2008, sp. zn. 4 Nd 309/2008. Nejvyšším správním soudem výše předestřené právní závěry pak nejsou v rozporu ani s nálezy Ústavního soudu ze dne 17. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/1994, a ze dne 8. 7. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 13/06, na něž stěžovatelé rovněž poukazují.

Nejvyšší správní soud proto o námitce podjatosti vůči soudcům prvního senátu Nejvyššího správního soudu, jimiž jsou JUDr. Marie Žišková, JUDr. Josef Baxa, JUDr. Lenka Kaniová, JUDr. Filip Dienstbier a JUDr. Tomáš Rychlý, rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 12. dubna 2017

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu